

KRAKÓW.PL

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Nr 1 (376), 25 lutego 2026

ISSN 1898-9039

temat numeru:

Kraków w dobrym kierunku

Katarzyna Przyjemaska-Grzesik
z Zarządu Zieleni Miejskiej
o odkrywaniu Krakowa
z perspektywy parków

Zaczynamy świętowanie Roku
Andrzeja Wajdy

Chroń swoje dane – to ważne!

Kraków

BUDŻET JEST OBYWATELSKI

Złóż projekt:

16 lutego – 17 marca

13. edycja Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa

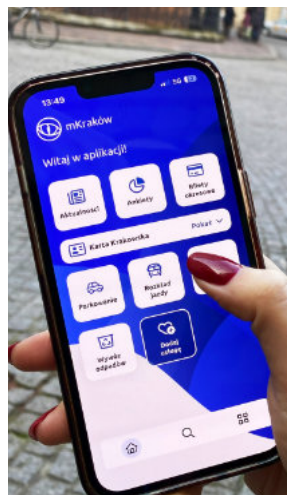
budzet.krakow.pl

NA POCZĄTEK

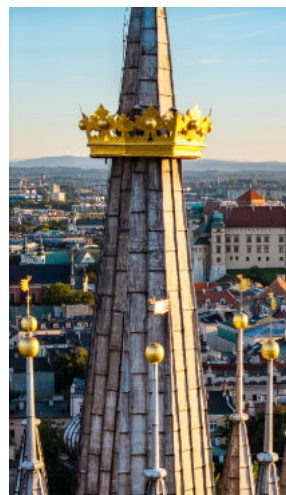
2. Od redakcji
2. Gdzie nas znajdziesz?
3. Pigułka miejska

W SKRÓCIE

4. Miasto w liczbach
4. Miasto w Twoim zasięgu
4. E-urząd: co załatwimy przez internet?
4. Profil zaufany
5. W nowej odsłonie
5. KRAKÓW.PL w liczbach

NA PIERWSZYM PLANIE

6. Kraków w dobrym kierunku
10. Użytek ekologiczny „Zakrzówek” dla mieszkańców
11. Zielona strona Krakowa – rozmowa z Katarzyną Przyjemską-Grzesik z ZZM

MIASTO

12. KRAKÓW.PL dla dzieci
14. Nie daj się oszukać
15. Krakowskie technika na topie!
15. Przybywa miejsc dla rodziców z dziećmi
16. Różne twarze kryzysu
17. Razem możemy więcej

KULTURA

18. Inauguracja Roku Andrzeja Wajdy
18. Piąta edycja Miesiąca Krakowianek
19. Misteria Paschalia 2026

Z MAGISTRATU

20. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa
21. Rada Miasta Krakowa

SPORT

22. Jubileusz Wisły Kraków 120 lat temu powstała
23. Cracovia

HISTORIA

24. „Gołębiozre”, czyli giełda gołębia pod Ratuszową Wieżą
24. Kalendarium krakowskie

Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce pierwsze tegoroczne wydanie miejskiej gazety **KRAKÓW.PL**, która przeszła znaczną metamorfozę. Mam nadzieję, że wprowadzone zmiany spodobać się Państwu – po 18 latach **KRAKÓW.PL** zasłużył sobie zdecydowanie na nową, przejrzystą, zgodną z trendami szatę graficzną. Zrezygnowaliśmy też z papieru kredowego na rzecz tańszego, a zarazem bardziej ekologicznego. Jednocześnie chcę zapewnić, że nasz magazyn nadal będzie w rzetelny i przystępny

sposób informował o miejskich sprawach istotnych dla Krakowianek i Krakowian. I będzie to robił z dbałością o język polski, nasze narodowe dziedzictwo. Zanim zaproszę Państwa do lektury, pragnę ogłosić jeszcze jedną zmianę. W tym roku **KRAKÓW.PL** będzie ukazywał się rzadziej, bo raz w miesiącu, ale za to trafi w większym nakładzie bezpośrednio do Państwa skrzynki. Zdecydowaliśmy się na ten krok, gdyż w tak dużym mieście, jakim jest Kraków, musimy zrobić wszystko, by jak najskuteczniej dotrzeć do Państwa z ważnymi informacjami. Kraków to miasto obywatelskie – otwarte na dialog i dyskusję. Wierzę, że nasz magazyn stanie się jego częścią i będzie dla Państwa źródłem rzetelnej wiedzy.

Przemysław Walaszczyk

dyrektor Wydziału Komunikacji Społecznej Urzędu Miasta Krakowa

Wydawca:

Wydział Komunikacji Społecznej UMK
Dane kontaktowe: tel. 12 616-13-86,
e-mail: redakcja@um.krakow.pl
Redaktor naczelny: Przemysław Walaszczyk
Okładka: Rondo Mogiłskie
Projekt graficzny: Bartosz Jaworski
Korekta: Aurelia Hołubowska
Skład i tiamanie: Wydział Obsługi Urzędu / Referat Poligrafii
Druk: Drukarnia Trans-Druk
Nakład: 220 tys. egz.
ISSN 1898-9039
Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i wprowadzania zmian do nadesłanych tekstów. Nadeślanie tekstu nie jest równoznaczne z jego opublikowaniem.

GDZIE NAS ZNAJDZIESZ?

W dniu ukazania się numeru, magazyn miejski rozdawany jest:

- **w godzinach porannych** na rondach Grunwaldzkim, Mogiłskim, Matecznego, Kocmyrzowskim, na skrzyżowaniach Kobierzyńska / Grota-Roweckiego oraz pod Teatrem Bagatela
- **w godzinach popołudniowych** – na pętlach: Borek Fałęcki i Krowodrza Górka.

Punkty rozdawania magazynu:

1. Rondo Grunwaldzkie
2. Rondo Mogiłskie
3. Rondo Matecznego
4. Rondo Kocmyrzowskie
5. skrzyżowanie Kobierzyńska / Grota-Roweckiego
6. pętla Borek Fałęcki
7. pętla Krowodrza Górka
8. pod Teatrem Bagatela

Budynki Urzędu Miasta Krakowa:

9. pl. Wszystkich Świętych 3–4
10. ul. Grunwaldzka 8
11. ul. Lubelska 27
12. Rynek Podgórski 1 i 2
13. os. Zgody 2
14. ul. Stachowicza 18
15. al. Powstania Warszawskiego 10
16. ul. Dekerta 24
17. ul. Wielicka 28a
18. ul. Sarego 4

PIGUŁKA MIEJSKA

Biblioteka Kraków zaprasza do swoich pięknych, przyjaznych wnętrz.

Z zasobów miejskiej sieci bibliotecznej Biblioteki Kraków mieszkańcy mogą korzystać w 60 placówkach.

60

W 2024 r. otwarto filię Gotycką (nr 57) na os. Gotyk; w ubiegłym roku filie: Kosmos (nr 58) na os. Kliny i świetnie wyremontowaną Teatralną (nr 55) na os. Teatralnym.

– Pracujemy nad powstaniem kolejnych filii tam, gdzie bibliotek brakuje najbardziej – informuje dyrektorka Biblioteki Kraków Agnieszka Staniszevska-Mól.

Obecnie w zbiorach Biblioteki Kraków znajduje się 1,3 mln książek tradycyjnych oraz ok. 70 tys. audiobooków, gier planszowych i elektronicznych. –

1,3 mln

Chcemy, aby nasze filie były estetycznymi i funkcjonalnymi miejscami, gdzie będzie można nie tylko wypożyczyć książki i inne materiały biblioteczne, ale również spędzić czas w przyjaznej atmosferze – opowiada Agnieszka Staniszevska-Mól.

2,98 MLN Tylko w ubiegłym roku wypożyczono w Bibliotece Kraków 2,98 mln materiałów bibliotecznych, głównie książek. To o ponad 150 tys. więcej niż w roku wcześniejszym.

To liczba zarejestrowanych czytelników Biblioteki Kraków w 2025 r.

A zatem padł kolejny rekord! Co więcej, sama Biblioteka Kraków otrzymała w 2025 r.

rekordowe dofinansowanie z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0

– blisko 1 mln zł, który został przeznaczony na zakup nowości wydawniczych.

Jeszcze nigdy w historii żadne miasto nie otrzymało tak wielkiej kwoty dla swojej biblioteki.

193 393

2316

Tyle wydarzeń zorganizowała Biblioteka Kraków w 2025 r. Wzięło w nich udział ponad 52 tys. osób.

zdjęcia: archiwum Biblioteki Kraków

Biblioteka Kraków

MIASTO W LICZBACH

5

paczkomatów – w pięciu lokalizacjach mieszkańcy mogą bezobsługowo odbierać i przysyłać dokumenty

24/7

całodobowy dostęp do wybranych usług i informacji

6

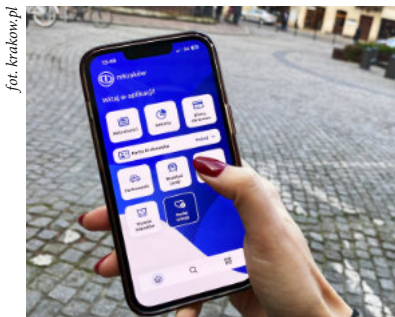
w tyłu lokalizacjach można potwierdzić profil zaufany

478

o tyle usług można zawnieść elektronicznie

MIASTO W TWOIM ZASIĘGU

tekst: *Marcelina Kornaś*

Aplikacja mKraków funkcjonuje od ponad dziewięciu miesięcy i korzysta z niej już 90 tys. użytkowników. Systematycznie pojawiają się w niej kolejne funkcje odpowiadające na potrzeby mieszkańców.

Co oferuje aplikacja mKraków?

- Przegląd aktualności.
- Dostęp do uprawnień wynikających z Karty Krakowskiej oraz Krakowskiej Karty Rodzinnej 3+.
- Rozkład jazdy komunikacji miejskiej, harmonogram wywozu odpadów, lokalizacje obiektów

sportowych, informacje o konsultacjach społecznych.

- Łączność z Krakowskim Centrum Kontakt (możliwość zgłoszenia problemu, przestania pomysłu, śledzenia statusu sprawy).
- Możliwość opłacenia parkingu w Obszarze Płatnego Parkowania, ze zniżką dla posiadaczy Karty Krakowskiej lub bez zniżki.
- Obsługę Strefy Czystego Transportu: sprawdzenie, czy pojazd spełnia wymogi SCT, złożenie wniosku o uprawnienia, zgłoszenie dojazdu do placówki medycznej i opłacenie wjazdu do strefy.

Aplikacja jest bezpłatna i dostępna do pobrania w sklepach Google Play i App Store. Można z niej korzystać zarówno w trybie ogólnodostępnym, bez logowania i weryfikacji tożsamości, jak i po zalogowaniu (konieczne do korzystania z uprawnień Karty Krakowskiej i KKR3+).

E-URZĄD: CO ZAŁATWIMY PRZEZ INTERNET?

Sporą część spraw urzędowych można dziś załatwić bez wychodzenia z domu. Liczba usług dostępnych online zmienia się wraz ze zmianami przepisów i potrzeb mieszkańców. Na koniec roku 2025 Gmina Miejska Kraków oferowała 676 usług administracyjnych opublikowanych w BIP oraz Krakowskim Portalu Usług Miejskich: kontakt.krakow.pl, przy czym wnioski o 478 z nich można było składać drogą elektroniczną.

Do najpopularniejszych spraw załatwianych przez mieszkańców online należą m.in. rejestracja pojazdu, utworzenie profilu kandydata na kierowcę, wymiana lub wydanie prawa jazdy, uzyskanie

odpisów aktów stanu cywilnego oraz abonamentu postojowego dla mieszkańców.

Miasto stopniowo zwiększa zakres usług cyfrowych, mając jednocześnie świadomość, że nie wszystkie procedury mogą zostać w pełni przeniesione do internetu. (MK)

PROFIL ZAUFANY

Profil zaufany to bezpłatny podpis elektroniczny umożliwiający składanie wniosków online. Można go założyć na stronie: pz.gov.pl i potwierdzić tożsamość przez bank lub w punkcie potwierdzającym.

KRAKOWSKIE CENTRUM KONTAKTU

Uzyskaj informację,
zgłoś problem,
podziel się pomysłem:

TEL. 12 616-55-55

W NOWEJ ODSŁONIE

tekst:
Beata Klejbuk-Goździalska

Luty dobiega końca, a my oddajemy w Państwa ręce pierwsze tegoroczne wydanie miejskiego periodyku. Za to – jakże odmienionego! Mamy nadzieję, że nowa szata graficzna spodoba się Krakowiankom i Krakowianom i nadal chętnie będą zaglądać na nasze łamy.

Tak jak koniec roku sprzyja podsumowaniom, tak jego początek to idealny moment na wprowadzanie zmian. Trudno w to uwierzyć, ale KRAKÓW.PL stał się „pełnoletni”, bo skończył właśnie 18 lat. Z perspektywy osoby, która prowadziła ten magazyn przez lat 15 – jest to jeszcze trudniejsze. Doskonale przecież pamiętam przygotowania do wydania pierwszego numeru (mimo iż jeszcze nie brałam w nich udziału), pamiętam rok 2011, gdy zaczęłam pracę w redakcji, pamiętam niełatwy rok 2016, gdy Kraków mierzył się z organizacją ogromnego przedsięwzięcia, jakim były Światowe Dni Młodzieży, i pierwszy duży nakład, z którego rozdysonowaniem (wbrew początkowym obawom) nie było żadnych problemów. Wydaje się, że było to tak niedawno, a przecież minęło już niemal 10 lat. Nawet okres pandemii, podczas którego nie prze-rwaliliśmy wydawania magazynu, ale trzy numery ukazały się tylko w wersji

online – miał miejsce kilka lat temu. I właśnie teraz KRAKÓW.PL „wszedł w dorosłość”, kończąc 18 lat. Rozmowy i prace nad tym, jak powinien wyglądać miejski periodyk, trwały praktycznie cały rok 2025. Sprawdzanie nowych możliwości druku, przeglądanie dziesiątek próbek papieru, przymiarki nowego formatu, nowej szaty graficznej – to wszystko wymagało czasu. Analizowano też nowe sposoby dotarcia do mieszkańców Krakowa, stąd decyzja o zwiększeniu nakładu i nowej formie dostarczania magazynu wprost do Państwa. W tym roku przewidziano 11 regularnych wydań, raz w miesiącu. Niezmiennie pozostają też środy – jako ten dzień tygodnia, w którym ukazuje się KRAKÓW.PL. Wykorzystując fakt, że piszę ostatni tekst do miejskiego periodyku, dziękuję wszystkim, którzy przez 15 lat towarzyszyli mi w tej redakcyjnej przygodzie – zarówno moim współ-pracownikom (dalszym, bliższym

i najbliższym), jak i – przede wszystkim – naszym czytelnikom! Dziękuję za listy, maile, odwiedziny w redakcji, miłe słowa, wskazówki, krytyczne głosy i opinie – wszystkie brałam sobie do serca.

Teraz i ja dołączam do grona czytelników KRAKOWA.PL i czekam na kolejne wydanie – 25 marca!

KRAKÓW.PL W LICZBACH

2008

Rok wydania pierwszego numeru dwutygodnika KRAKÓW.PL. Dokładnie 16 stycznia, w środę, czasopismo trafiło do rąk Krakowian. Pierwszy nakład wynosił 40 tys. egzemplarzy.

2018

Tego roku, przy okazji jubileuszu dziesięciolecia magazynu, na Placu Wszystkich Świętych zorganizowano wystawę poświęconą periodykowi.

200 000

Taki nakład miało wydanie specjalne dwutygodnika poświęcone organizacji miasta podczas Światowych Dni Młodzieży w 2016 r. Magazyn zawierał kompleks informacji przeznaczonych dla mieszkańców w tym wyjątkowym czasie i był dystrybuowany dzięki współpracy Miasta z krakowskimi spółdzielniami i wspólnotami mieszkaniowymi.

375

Tyle numerów dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL ukazało się w latach 2008–2025.

28

Liczba stron w miejskim periodyku była zmienna, wahała się od 28 do 36 (wraz z okładkami).

Obecnie, tak jak w pierwszych latach wydawania czasopisma, wynosi 28 stron.

8

W tylu punktach Krakowa można otrzymać magazyn „do ręki” w dniu ukazania się numeru. Lista punktów dostępna jest na str. 2.

3

Tyłu redaktorów naczelnych miała gazeta w swojej historii.

2008–2010

– Monika Chylaszek,

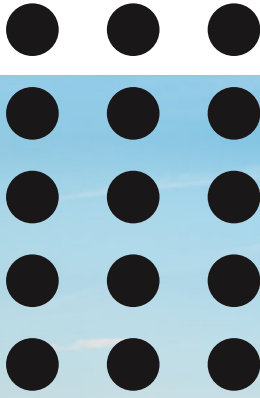
2011–2025

– Beata Klejbuk-Goździalska,

od 2026

– Przemysław Walaszczyk.

Investycje w ramach pakietu „Da się” sprawią, że Kraków będzie miastem bardziej komfortowym i wygodnym do życia.

KRAKÓW W DOBRYM KIERUNKU

tekst: *Tadeusz Mordarski*

– Miasto ma konkretny plan działania i rozwoju. Przede wszystkim stawiamy na ważne inwestycje blisko mieszkańców, na które przeznaczymy rekordowe 1,51 mld zł. Jeżeli ktoś mówi, że mało się inwestuje, to niech zmierzy się z liczbami – mówi prezydent Aleksander Miszalski. Zapowiada także, że celem strategicznym jest doprowadzenie do stabilności finansowej Miasta, której brakowało w ostatnich latach.

– Sprawy idą w dobrym kierunku – zapewnia.

Da się! Inwestycje, które wreszcie ruszają

Na te inwestycje mieszkańcy czekali od dawna. To one mają realnie poprawić jakość życia w mieście i sprawić, że codzienne funkcjonowanie w Krakowie stanie się wygodniejsze, bezpieczniejsze i po prostu przyjemniejsze. Chodzi nie tylko o duże, spektakularne projekty widoczne w skali całego miasta, ale także o zmiany odczuwalne na co dzień: w drodze do pracy i szkoły, podczas oczekiwania na tramwaj, spaceru po okolicy czy spędzania wolnego czasu w przestrzeni publicznej. – W ramach pakietu „Da się” realizujemy różne zamierzenia, inwestycje, których do tej pory nie dało się w Krakowie zrealizować – mówi prezydent. Jako przykłady przedsięwzięć odkładanych wcześniej na bliżej nieokreśloną przyszłość, a obecnie już realizowanych, wskazuje zazielenienie i rewitalizację kluczowych przestrzeni publicznych. Wśród nich są m.in. Plac Wielkiej Armii Napoleona, plac przed magistratem, Plac św. Marii Magdaleny czy Rondo Mogiłskie. W tym ostatnim miejscu spotykamy panią Agnieszkę, która czeka na tramwaj. Wskazuje na otaczającą ją przestrzeń. – Sam pan widzi, że teraz jest tu betonowa pustynia. Już dawno powinny znaleźć się tu drzewa, kwiaty, może jakaś kawiarnia. Na razie jest to tylko punkt przesiadkowy, a ta przestrzeń ma ogromny potencjał, by stać się miejscem spotkań i spędzania czasu. Poza tym

zawsze to będzie milej czekać na tramwaj wśród zieleni – mówi.

A jej koleżanka, jak się okazuje studentka prawa na Uniwersytecie Jagiellońskim, dodaje: – Mnie najbardziej cieszy likwidacja parkingu przed urzędem, bo te samochody po prostu tam nie pasują. Powinny być tam ławki i zieleń. Nieopodal, bo przy ul. Brackiej, mam zajęcia i z przyjemnością poczekam na nowym skwerze na kolejne wykłady – twierdzi pani Marta.

To, o czym mówią mieszkanki i mieszkańcy, wkrótce stanie się faktem. Podobnie zresztą jak inne inicjatywy realizowane w ramach Programu „Da się”, które mają poprawić codzienne funkcjonowanie Krakowian.

Wśród tych, które już znajdują się na różnych etapach realizacji, władze miasta wymieniają m.in. kładkę dla pieszych i rowerzystów na Żabińcu, kładkę nad rzeką Białuchą czy Muzeum Rzeki Wisły w dawnym budynku CORT.

„Pakt dla krakowskich osiedli” – małe zmiany, duży efekt

Równolegle Miasto realizuje „Pakt dla krakowskich osiedli”, program mający na celu wprowadzanie pozytywnych zmian w najbliższym otoczeniu mieszkańców. Dzięki niemu prowadzone są remonty dróg i chodników, budowy nowych ciągów pieszych, wymiany oświetlenia, doświetlenia przejść dla pieszych, malowanie oznakowania poziomego czy montaż elementów małej

Przy Placu Bohaterów Getta powstało naziemne przejście dla pieszych. To pierwsza inwestycja prowadzona w ramach prezydenckiej inicjatywy „Da się!” / fot. Jan Graczyński

infrastruktury, takich jak ławki. – Mamy bardzo dużą liczbę zgłoszeń w ramach tego programu, ale i konkretne plany ich realizacji na ten rok. Oczywiście jest, że im większej grupy mieszkańców dotyka dany problem, tym intensywność naszych działań jest większa. Jestem przekonany, że już w pierwszej połowie roku Krakowianie dostrzegą znaczną liczbę zrealizowanych projektów – mówi Jarosław Tabor, dyrektor Zarządu Dróg Miasta Krakowa.

Obecnie „Pakt dla krakowskich osiedli” obejmuje blisko 500 zadań, z czego część jest już w trakcie realizacji. Tylko w tym roku Miasto wybuduje 10 km nowych chodników, doświetli 50 przejść dla pieszych, zamontuje 26 wiat przystankowych i postawi 200 ławek dla oczekujących na autobus.

Szef ZDMK zapewnia, że postępy prac będzie można na bieżąco śledzić na stronie internetowej jednostki (zdmk.krakow.pl) w zakładce: Nasze działania / Pakt dla osiedli.

Transport, sport i infrastruktura społeczna

Znacząca część miejskich inwestycji dotyczy transportu. Ich celem jest skrócenie czasu dojazdów, ograniczenie korków oraz zwiększenie dostępności komunikacji publicznej. W planach są m.in. dalsza budowa Krakowskiego Szybkiego Tramwaju IV, modernizacja głównych węzłów i torowisk, rozwój parkingów P&R oraz infrastruktury rowerowej.

– Postawimy także na inwestycje sportowe. Zmodernizujemy obiekty KS Grębałowianka, wybudujemy kompleks sportowy na os. Wolnica i rozpoczniemy budowę krytej pływalni przy Szkole Podstawowej nr 129 na os. Na Stoku – wylicza zastępca prezydenta Krakowa Łukasz Sęk.

Z kolei wiceprezydent Maria Klaman zwraca uwagę na inwestycje społeczne. Miasto zakończy budowę 11 żłobków, m.in. na Dębnikach, Wzgórzach Krzesławickich, w Bronowicach, Swoszowicach i Nowej Hucie. Dobięgną też końca prace nad parkiem kieszonkowym na os. Na Kozłowie oraz III etapem Parku Kolejowego obok Hali Targowej na Grzegórkach.

Metro: z planów do realizacji

Jednym z najważniejszych projektów długofalowych pozostaje budowa metra. – Ten rok będzie przełomowy dla krakowskiego metra. Z etapu planowania i wytyczania tras, projekt

przechodzi w formalny etap inwestycyjny – zapowiada zastępca prezydenta Stanisław Mazur.

Jak wyjaśnia, Miasto ogłosi przetarg, który obejmie przygotowanie dokumentacji technicznej w oparciu o „Studium kierunków rozwoju metra w Krakowie” oraz wstępne konsultacje rynkowe. Równolegle rozpoczną się badania terenowe – geologiczne i hydrologiczne – oraz monitoring budynków na trasie planowanych linii z Nowej Huty do os. Klina i Kurdwanowa. – Do 2030 r. planujemy uzyskanie pozwolenia na budowę, tak by zaproponowany przebieg metra został zrealizowany do roku 2035 – obiecuje wiceprezydent.

Wsparcie dla tej inwestycji deklaruje również rząd. – Rząd dostrzega skalę wyzwań i realne potrzeby Krakowa. To jasny sygnał, że prace przygotowawcze prowadzone przez Miasto od dłuższego czasu były potrzebne i dziś zaczynają przynosić konkretne efekty.

Metro to inwestycja strategiczna nie tylko dla Krakowa, ale dla całego regionu – mówi prezydent Miszański, który w sprawie finansowania metra spotkał się m.in. z wicepremierem i ministrem obrony narodowej Władysławem Kosiniakiem-Kamyszem. – Kraków, jako drugie co do wielkości miasto w kraju, zasługuje na własne metro. Skala tej inwestycji przekracza możliwości jej samodzielnego sfinansowania przez samorząd

w krótkim czasie, co wymaga zastosowania szczególnych rozwiązań systemowych – podkreślał wicepremier, wskazując m.in. na perspektywę stworzenia specjalnego mechanizmu finansowego oraz specustawy.

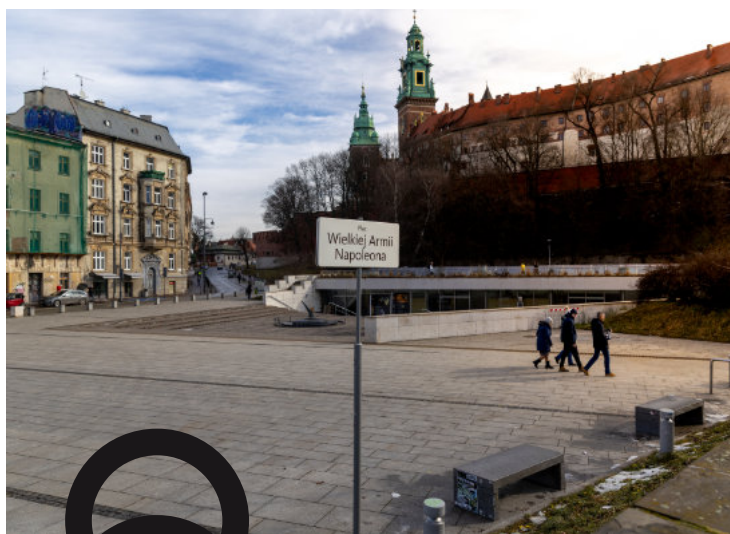
Finanse pod kontrolą

– Mamy konkretne plany, szukamy oszczędności, analizujemy wydatki, nie chcemy odbierać nikomu potrzebnych pieniędzy, na pewno nie oszczędzamy na szkołach i uczniach. Chcemy, aby celem strategicznym było uzyskanie płynności finansowej – przekonuje Aleksander Miszański. Jak zapewnia, Kraków zmierza w kierunku wyzerowania ujemnego wyniku operacyjnego. – W tym roku Miasto osiągnie nadwyżkę operacyjną w wysokości 140 mln zł – zapowiada.

Równolegle realizowany jest plan oddłużania Krakowa. – Ograniczenie wydatków bieżących to nie jest łatwy proces, ale tendencja jest odpowiednia – podkreśla prezydent.

„W dobrym kierunku”

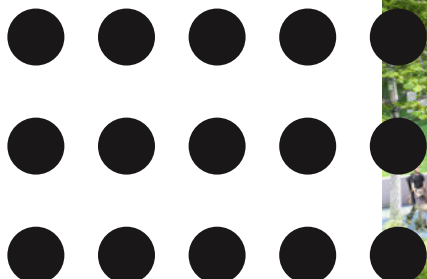
– Nawet jeśli kierunek jest dobry, to realizacja niektórych projektów idzie zbyt wolno. Oczekiwałem, że Miasto będzie działać bardziej dynamicznie – mówi Grzegorz Zaucha, który od 40 lat mieszka na jednym z osiedli na Czyżynach. Władze miasta deklarują, że na bieżąco reagują na krytyczne głosy i uwagi mieszkańców. – Jeśli ktoś sam chciałby wyrobić sobie zdanie na temat realizacji obietnic wyborczych, może wejść na stronę wdobrymkierunku.krakow.pl i tam na bieżąco śledzić podejmowane decyzje, realizację zadań oraz postępy we wdrażaniu kluczowych inicjatyw – zachęca Aleksander Miszański. Strona ma być dla mieszkańców narzędziem kontroli i źródłem rzetelnych informacji. – Jest tam mnóstwo liczb, faktów i twardych danych. Wszystko po to, by Krakowianie sami mogli ocenić, czy Kraków zmierza w dobrym kierunku – podsumowuje prezydent.

Miasto Kraków planuje przebudowę Placu Wielkiej Armii Napoleona / fot. Bogusław Świerkowski

Do 30 kwietnia na ul. Puzkarskiej prowadzone będą prace związane z wymianą nawierzchni ciągu pieszo-rowerowego. Zadanie to jest realizowane w ramach „Paktu dla krakowskich osiedli” / fot. Jan Graczyński

Celem projektu „Zielone rondo Mogiłskie” jest przekształcenie jednej z najbardziej zabetonowanych przestrzeni w przyjazną, zieloną oazę / wizualizacja: Zespół Ogrodniczy Miasta Kraków

UŻYTEK EKOLOGICZNY „ZAKRZÓWEK” DLA MIESZKAŃCÓW!

tekst: *Patrycja Piekoszewska*

Miasto kupiło od spółki Kraków City Park 49 działek o łącznej powierzchni ok. 9,2 ha. Tereny znajdują się na obszarze użytku ekologicznego „Zakrzówek”, pomiędzy ul. Wyłom a ul. św. Jacka. Choć plan miejscowy dopuszczał w części z nich zabudowę wielorodzinną, dziś zyskują nowe przeznaczenie – jako przestrzeń zielona służąca wszystkim mieszkańcom.

Wartość transakcji wyniosła 53 mln zł. W ramach ugody spółka zrzekła się wszelkich obecnych i przyszłych roszczeń wobec Miasta związanych z ustanowieniem użytku ekologicznego. To kolejny krok w rozwoju Zakrzówka jako jednego z najważniejszych terenów rekreacyjnych Krakowa.

– Dla mnie to moment szczególnie, również osobiście. O Zakrzówek walczę konsekwentnie od 2018 r. – najpierw jako radny, później jako poseł, a dziś jako prezydent Krakowa. Byłem zaangażowany w ustanowienie użytku ekologicznego w 2018 r., w blokowanie wycinek, budowy parkingów i planów zabudowy. Wykup terenu przez Miasto w pewnym sensie domyka proces walki o te tereny i pokazuje, że ochrona przyrody w Krakowie nie jest hasłem, ale procesem, który ma swoją ciągłość i konsekwencję – podkreśla Aleksander Miszalski, prezydent Krakowa.

Koniec wieloletniego sporu

Przypomnijmy, że w 2018 r. Rada Miasta Krakowa ustanowiła użytek ekologiczny „Zakrzówek” o łącznej powierzchni ok. 17,5 ha. Część tych terenów należała do spółki Kraków City Park i w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego była w dużej mierze przeznaczona pod zabudowę mieszkaniowo-usługową.

W 2021 r. spółka wystąpiła do sądu z pozwem przeciwko Miastu na kwotę ponad 109 mln zł plus odsetki, domagając się odszkodowania za utratę możliwości realizacji inwestycji. Zawarta 11 lutego 2026 r. ugoda pozwoliła szybko i de-finitywnie zakończyć spór.

Już w 2016 r. Miasto odkupiło od tej samej spółki 13 działek o łącznej powierzchni ok. 27,8 ha (w tym ok. 11 ha zbiornika wodnego) za kwotę ok. 25,8 mln zł. Teren ten został zagospodarowany przez Zarząd

Zieleni Miejskiej jako ogólnodostępny park i kąpielisko.

Ochrona przyrody, w tym cennych gatunków płazów i gadów

Teraz czas na działania mające na celu zadbanie o cenne walory przyrodnicze i rekreacyjne tego miejsca. W pierwszej kolejności Zarząd Zieleni Miejskiej rozpocznie prace, które przyczynią się do poprawy siedlisk i zabezpieczenia najcenniejszych gatunków. Chodzi o usuwanie gatunków inwazyjnych i porządkowanie terenu, tak aby rodzime łąki, murawy i tereny półotwarte mogły się naturalnie otwierać. Wybrane fragmenty terenu będą regularnie koszone i pielęgnowane, aby zachować miejsca występowania chronionych roślin, takich jak pełnik europejski czy kosaciec syberyjski.

Usunięte zostaną także pozostałości dawnych dzikich wysypisk, a teren zostanie oczyszczony i przywrócony do bezpiecznego, naturalnego stanu. Szczególna uwaga zostanie poświęcona ochronie oczek wodnych i terenów podmokłych. Będą one oczyszczane i miejscami pogłębiane tak, aby mogły utrzymywać wodę również w okresach suszy. To kluczowe dla rozrodu płazów, w tym kumaka nizinnego i wyjątkowo cennej, zagrożonej w skali Europy, traszki grzebieniastej.

Na Zakrzówku żyje dziewięć gatunków chronionych płazów i gadów, w tym także gniewosz plamisty. Dlatego powstanie tam system stałych przepustów i płotków naprowadzających, które umożliwią zwierzętom bezpieczne migracje i znacząco ograniczą ich śmiertelność.

Ścieżka edukacyjna wkomponowana w krajobraz

Teren będzie przygotowywany do użytku mieszkańców – wyznaczone i miejscowo utwardzone zostaną

foto: Jan Graczyński

ścieżki, powstaną niskie kładki nad podmokłymi terenami oraz zabezpieczone strome przejścia. Chodzi o to, aby ruch pieszy był skoncentrowany i nie prowadził do rozdeptywania najcenniejszych siedlisk. Zakrzówek będzie można odwiedzać, spacerować po nim, ale nie będzie to miejsce z typowo rozbudowaną infrastrukturą. W kolejnym etapie, planowanym na 2027 r., na Zakrzówku powstanie ścieżka edukacyjna, która będzie opowiadać o wyjątkowej wartości tego miejsca.

Mieszkańcy zdecydują o nazwie użytku ekologicznego

Do końca lutego można zgłaszać pomysły i propozycje dotyczące nazwy użytku ekologicznego pod adresem: zakrzówek@um.krakow.pl. W marcu w aplikacji mKraków zostanie udostępniona ankieta, w której każdy będzie mógł oddać głos na najciekawszą jego zdaniem nazwę dla tego terenu.

fot. Krzysztof Moraniada

ZIELONA STRONA KRAKOWA

rozmawia: *Tadeusz Mordarski*

Jeszcze niedawno kojarzony głównie z zabytkami i smogiem, dziś coraz śmielej buduje swoją markę jako miasto zieleni. Kraków ma już 78 parków, rozwija parki rzeczne i zachęca mieszkańców do ich odkrywania: pieszo, rowerem, a nawet z przewodnikiem.

O tym, jak aktywnie spędzać czas w mieście, opowiada Katarzyna Przyjemaska-Grzesik, kierowniczką zespołu „Kraków w zieleni” w Zarządzie Zieleni Miejskiej.

Czy „zielony Kraków” to oksymoron?

Katarzyna Przyjemaska-Grzesik: Absolutnie nie! I mam nadzieję, że wszyscy to dostrzegają, bo mieszkańcy coraz częściej i coraz chętniej korzystają z miejskiej zieleni. Dowodem na to jest choćby frekwencja na różnych wydarzeniach, które od lat organizujemy, a także wysoka popularność zielonych projektów w budżecie obywatelskim. Z każdym rokiem w Krakowie jest coraz bardziej zielono i kwitnąco, co zresztą już wkrótce będzie wyraźnie widać. Z pewnością jesteśmy liderem wśród polskich miast, o czym świadczą liczne nagrody, które otrzymujemy. Znacząco zwiększa się także liczba parków – obecnie jest ich 78.

W jaki sposób Krakowianie mogą poznać miasto od strony parków?

KP-G: Przez lata prowadziliśmy projekt „Parkobus”. Jego idea polegała na tym, by zabierać mieszkańców na wycieczki po krakowskich parkach. Wyszliśmy bowiem – jak się okazało – ze słusznego założenia, że większość osób zna wyłącznie parki położone w okolicy swojego miejsca zamieszkania lub pracy. Tymczasem postanowiliśmy zabrać Krakowian do tych dalej położonych miejsc, aby – razem z przewodnikiem – mogli odkrywać piękno przyrody. Każda wycieczka miała również swój motyw przewodni. W tym roku tematem przewodnim będą parki rzeczne.

Skąd akurat zainteresowanie rzekami?

KP-G: Poza Wisłą mamy w mieście szereg jej dopływów: Dłubnię, Białuchę czy Rudawę. Te rzeki są równie ważne – zarówno z punktu widzenia bioróżnorodności w mieście, jak i przestrzeni rekreacyjnych. Przez lata ten potencjał nie był w pełni wykorzystywany, jednak to się zmienia. Widać to choćby wzdłuż Rudawy, gdzie powstała chętnie uczęszczana ścieżka rowerowo-biegowa. Swoje grono fanów mają również parki rzeczne przy Drwince czy Dłubni, które rozwijają się infrastrukturalnie. Sama idea parków rzecznych jest o tyle cenna, że są to parki liniowe, a więc ciągną się na długich odcinkach, dzięki czemu korzystają z nich mieszkańcy różnych części Krakowa. Już w marcu ruszymy śladami historii tych terenów, opowiemy o roli rzek w rozwoju miasta, a następnie zagłębimy się w część przyrodniczą. Poznamy także „inżynierów rzek”, czyli bobry, oraz roślinność dolin rzecznych. Jestem

przekonana, że dzięki temu projektowi mieszkańcy Krakowa w pełni docenią piękno i rolę rzek oraz wody w przyrodzie. Jest to szczególnie ważne dziś, w czasach dynamicznych zmian klimatycznych.

Czy parki rzeczne będą elementem kolejnego projektu ZZM, czyli „Odkrywcy krakowskich parków”?

KP-G: Zdecydowanie tak. Dzięki temu projektowi będzie można naprawdę odkryć nasze miasto z perspektywy wszystkich parków. Inspirowaliśmy się ideą zdobywania górskich szczytów, np. Korony Gór Polski, oraz słynnymi książeczkami PPTK, w których wędrowcy zbierają pieczątki potwierdzające dotarcie na szczyt. W krakowskich parkach zostaną umieszczone skrzyneczki z charakterystycznymi dla danego miejsca pieczętkami, które będzie można zbierać w specjalnym dzienniczku. Przygotowaliśmy także przewodnik (dostępny na stronie: zsm.krakow.pl, w zakładce „Biblioteka ZSM”), w którym umieściliśmy gotowe trasy pieszo-rowerowe po krakowskich terenach zielonych. Zachęcamy mieszkańców, by sami przekonali się, czy określenie „zielony Kraków” jest na wyrost.

A co z innymi zielonymi projektami?

KP-G: Lista jest naprawdę długa. Na pewno po raz kolejny ruszą „Szkola miejskich ogrodników” oraz „Jadalny Kraków Fest”. W tym roku tematem przewodnim „Szkoly” będzie gleba, a „Jadalnego Krakowa” – modna ostatnio formuła zero waste, dzięki której nauczymy się nie tylko oszczędzać jedzenie, lecz także robić przemyślane zakupy spożywcze, właściwie układać produkty w lodówce czy... oszczędzać czas. Od wiosny aż do jesieni czeka nas również wiele innych wydarzeń, takich jak „Ćwicz w zieleni”, „Kino na trawie” czy psie pikniki w Podgórzu. O wszystkich inicjatywach na bieżąco informujemy na naszych stronach: zsm.krakow.pl oraz krakowwzieleni.pl.

Przygotowaliśmy przewodnik (dostępny na stronie: zsm.krakow.pl), w którym umieściliśmy gotowe trasy pieszo-rowerowe po krakowskich terenach zielonych.

KRAKÓW.PL

mini

CZEŚĆ! HI! BUENOS DIAS! BONJOUR! CIAO! AHOJ!

Mamy już drugi miesiąc Nowego Roku! Nie odzywałem się, ponieważ odwiedzałem rodzinę i przyjaciół w smokorożcowej krainie. To był cudowny czas, który spędziliśmy na rozmowach, spacerach i graniu w planszówki. Przeglądaliśmy dużo zdjęć i śmialiśmy się, wspominając przeróżne zabawne sytuacje.

Po raz pierwszy w podróży towarzyszył mi Smok Wawelski, który w końcu poznał całą swoją smokorożcową rodzinę. Gdy pokazywałem kuzynowi moje rodzinne miasto, nie mogłem się nadziwić, jak dużo zmieniło się w nim w ostatnim czasie. Wiele miejsc wyglądało piękniej, czystiej i jeszcze bardziej przyjaźnie.

Największą niespodzianką okazał się Smoczy Tramwaj – długi, lśniący, z wagonami ozdobionymi łuskami w kolorze miedzi i zieleni. Wszyscy spokojnie do niego wsiadali, przepuszczali innych, ustępowali miejsca i pilnowali, żeby nie robić tłoku. Pełna kultura! Mieszkańcy znają zasady transportowego savoir-vivre'u.

I wiecie co? Wtedy zrozumiałem coś ważnego. Miasto zmienia się naprawdę wtedy, kiedy mieszkańcy zaczynają myśleć: „To jest nasze wspólne dobro. Dbajmy o nie”.

KODEKS PASAŻERA

Przeczytajcie zdania i zaznaczcie X te, które są zasadami dobrego zachowania w tramwaju i autobusie, a te, które są złym pomysłem, oznaczcie ✓.

- 1) Najlepiej wbiec szybko do autobusu, żeby zająć miejsce.
- 2) Wsiadam dopiero wtedy, gdy inni wysiądą.
- 3) Pcham się do drzwi, ponieważ bardzo się spieszę.
- 4) Krzyczę i śmieję się głośno, żeby było weselej.
- 5) Zdejmuję plecak, żeby nikogo nie uderzyć.
- 6) Szanuję przestrzeń innych i nie zajmuję kilku miejsc.
- 7) Kładę nogi na siedzeniu, bo wtedy jest wygodniej.
- 8) Ustępuję miejsca osobom starszym i tym, którzy tego potrzebują.
- 9) Wyrzucam papierek na podłogę, bo i tak ktoś posprząta.
- 10) Słucham głośnej muzyki.

POMYSŁ-WNIK

SMOKOPEDIA

SAVOIR-VIVRE to sztuka dobrego zachowania, czyli zasady, dzięki którym wiemy, jak zachować się w danym miejscu, np. w szkole, w domu, w tramwaju, w autobusie czy na ulicy.

Czy wiecie, że od stycznia tego roku w krakowskich tramwajach i autobusach obowiązuje zakaz rozmów i odtwarzania muzyki w trybie głośnomówiącym, co pozwoli na spokojne podróżowanie?

Zgubiliście się kiedyś, podróżując tramwajem? Na przykład pojechaliście w złą stronę? Mnie się to też zdarzyło i mam dla was kilka pomysłów, jak poradzić sobie w takiej sytuacji.

1. Nie panikuj!
2. Wsiądź na najbliższym przystanku i sprawdź, gdzie jesteś.
3. Stań w bezpiecznym miejscu.
4. Poproś o pomoc odpowiednią osobę, najlepiej:
 - motorniczego/kierowcę (jeśli to możliwe),
 - panią/pana w kiosku,
 - mamę z dzieckiem,
 - policjanta/strażnika miejskiego.
5. Zadzwoń do rodzica/opiekuna i powiedz, gdzie jesteś.
6. Jeśli nie masz telefonu, poproś o pomoc w zadzwonieniu.

WYKREŚLANKA

Znajdźcie i zaznaczcie w wykreślanke słowa oraz zwroty, które należą do kanonu dobrych zasad: są grzecznościowe, okazują szacunek i pomagają tworzyć miłą atmosferę.

DZIEŃ DOBRY

CZY POMOŻESZ MI...?

CZY TO MIEJSCE JEST WOLNE?

DZIĘKUJĘ ZA POMOC

DOBRANOC

DZIĘKUJĘ

DO WIDZENIA

PRZEPRASZAM

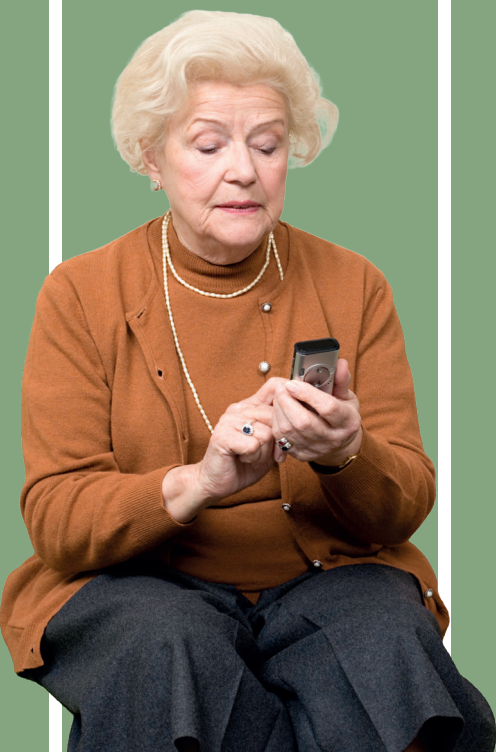
GRATULUJĘ

PROSZĘ

CZY MOGĘ PRZEJŚĆ?

MIŁO CIĘ WIDZIEĆ

P	R	Z	E	P	R	A	S	Z	A	M	O	K	S	K	C	C	S	I	T	O
D	O	B	R	A	N	O	C	A	T	I	P	J	U	Y	L	S	Y	L	Y	F
O	M	P	N	T	Y	G	B	K	I	Ł	C	Z	B	L	A	P	N	S	I	Z
D	Z	I	Ę	K	U	J	Ę	H	N	O	Z	Y	P	I	M	O	W	H	R	I
Z	J	P	W	H	J	S	R	I	F	C	Y	P	O	L	I	R	F	C	O	J
I	S	Z	B	L	F	B	T	M	N	I	P	O	D	A	F	J	U	K	W	B
Ę	B	G	R	A	T	U	L	U	J	Ę	O	S	O	J	Y	D	A	L	K	I
K	I	U	A	P	U	S	J	L	P	W	M	U	B	K	T	E	O	H	A	P
U	F	S	W	Z	K	G	I	S	R	I	O	N	A	Z	A	K	I	A	S	O
J	P	R	O	S	Z	Ę	D	E	I	D	Ż	W	M	J	S	Y	N	W	I	N
Ę	A	B	S	K	D	O	W	I	D	Z	E	N	I	A	L	B	M	A	L	E
Z	G	I	P	L	U	C	O	S	T	I	S	Y	S	G	O	A	Y	I	A	T
A	N	C	Y	T	J	B	K	E	Y	E	Z	S	I	W	H	T	Z	D	S	G
P	Y	Y	L	M	I	W	E	I	A	Ć	M	B	Ę	O	P	U	L	C	T	O
O	D	Z	I	E	Ń	D	O	B	R	Y	I	W	E	S	I	J	F	A	F	K
M	C	Z	Y	M	O	G	Ę	P	R	Z	E	J	Ś	Ć	D	R	A	K	B	Z
O	J	R	W	T	A	S	O	A	A	H	C	O	F	L	E	O	F	I	Y	M
C	Z	Y	T	O	M	I	E	J	S	C	E	J	E	S	T	W	O	L	N	E

NIE DAJ SIĘ OSZUKAĆ

Telefony „z banku” lub „administracji”, SMS-y o zablokowanym koncie, dramatyczne historie o wypadku bliskiej osoby – to dziś najpopularniejsze metody oszustów, którzy szczególnie często biorą na cel seniorów. Warto wiedzieć, jak się przed nimi chronić.

Dzisiaj oszustwa rzadko zaczynają się od kradzieży portfela. Coraz częściej na początku dostajemy telefon lub wiadomość, w której ktoś podaje się za pracownika banku, urzędu, policji albo nawet za członka rodziny. Oszuści straszą, że konto jest zagrożone i pieniądze mogą zniknąć, albo twierdzą, że trzeba natychmiast potwierdzić dane. To pierwszy i najważniejszy sygnał ostrzegawczy. Banki, urzędy, ZUS i policja nigdy nie proszą przez telefon o numer PESEL, numer dowodu, hasła ani kody SMS i nie każą podejmować decyzji w pośpiechu. Gdy pojawia się presja czasu – najczęściej mamy do czynienia z próbą oszustwa.

Zastrzeż PESEL

Zastrzeżenie numeru PESEL chroni Cię przed kradzieżą tożsamości. Banki, operatorzy i notariusze mają obowiązek sprawdzić, czy PESEL jest zastrzeżony – jeśli tak, muszą odmówić wykonania czynności. PESEL możesz zastrzeżać na stronie: www.gov.pl, w aplikacji mObywatel lub w urzędzie miasta bądź gminy. W tych samych miejscach możesz też cofnąć jego zastrzeżenie.

Zgubiłeś dowód? Reaguj od razu!

Utrata dowodu osobistego to realne zagrożenie. Zgłoś ją natychmiast – dokument zostanie unieważniony, a PESEL automatycznie zastrzeżony. Zgłoszenia można dokonać w urzędzie lub przez całą dobę przez stronę: www.gov.pl, w aplikacji mObywatel oraz na policji lub w konsulacie (jeśli przebywa się za granicą). Warto poinformować także bank.

Nie pokazuj dokumentów ani kart płatniczych w internecie

Zdjęcie dowodu lub karty płatniczej może wystarczyć do oszustwa. Nie udostępniaj ich nawet „na chwilę”. Nie podawaj głośno swoich danych w miejscach publicznych. PESEL czy numer telefonu łatwo

podstłuchać. Jeśli możesz – pokaż dokumenty lub dane na ekranie, zamiast je dyktować.

Uważaj w mediach społecznościowych

Ogranicz widoczność postów, nie publikuj dokumentów, adresów, numerów telefonów ani informacji w czasie rzeczywistym. Nie klikaj podejrzanych linków i nigdy nie podawaj kodów SMS. Nie udostępniaj publicznie numeru telefonu i nie odbieraj połączeń od nieznanymi numerów. Publicznie dostępny numer to częsty cel oszustów.

Pamiętaj: banki i urzędy nie żądają podawania informacji przez telefon.

Uważaj na fałszywe strony i wiadomości

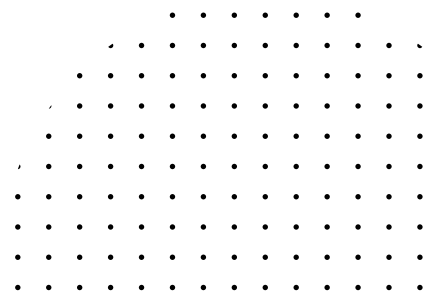
Nie loguj się przez linki z SMS-ów i e-maili. Zawsze sprawdzaj adres strony, na którą wchodzisz. W razie wątpliwości – przerwij operację lub rozmowę.

Włącz uwierzytelnianie dwuskładnikowe (2FA)

To prosta i skuteczna ochrona e-maila i kont internetowych. Nie zatwierdzaj logowań, których sam nie inicjujesz.

Dokumenty papierowe też wymagają ochrony!

Nie zostawiaj ich bez nadzoru i niszczone przed wyrzuceniem. Nie podpisuj żadnych podsuniętych na szybko dokumentów. (red.)

KRAKOWSKIE TECHNIKA NA TOPIE!

tekst: *Krzysztof Budzan*

Zbliża się rekrutacja do krakowskich szkół ponadpodstawowych. Od 18 maja uczniowie klas ósmych szkół podstawowych będą mogli wybierać spośród bogatej oferty szkół, profili i zawodów te, które staną się podstawą ich dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

W nadchodzącej rekrutacji krakowskie szkoły kształcące zawodowo z pewnością będą cieszyć się dużą popularnością. Wskazuje na to m.in. frekwencja na Styczniowych Targach Szkół Zawodowych w Meliorce, na których technika i branżowe szkoły pierwszego stopnia pokazały bardzo bogatą i atrakcyjną ofertę edukacyjną. W tegorocznej, 24. już edycji tej imprezy wzięło udział prawie 1300 uczniów (dwa razy więcej niż przed dwoma laty) z 31 krakowskich szkół podstawowych (i 4 spoza Krakowa). Mogli oni zapoznać się z kształceniem w prawie 70 różnorodnych zawodach, począwszy od tych tradycyjnych, rzemieślniczych, jak cukiernik, piekarz, stolarz, a skończywszy na ścieżce technika: programisty, robotyka czy technika elektromobilności. Duży wzrost zainteresowania szkołami technicznymi wiąże się niewątpliwie z sukcesami, które odnoszą ich uczniowie i absolwenci. W styczniu 2026 r. Technikum Łączności nr 14 w Krakowie zajęło pierwsze miejsce w najważniejszej kategorii rankingu „Perspektyw” – zdobyło tytuł najlepszego technikum w Polsce! Szkoła plasująca się od wielu lat w ścisłej polskiej czołówce dzięki nowoczesnej bazie i profesjonalnej kadrze gwarantuje bardzo wysoki poziom nauczania. Jej uczniowie osiągają sukcesy na poziomie ogólnopolskim i międzynarodowym, np. w olimpiadzie sztucznej inteligencji, odbywają zagraniczne praktyki zawodowe, a po uzyskaniu pełnoletniości otrzymują atrakcyjne oferty pracy w znanych firmach.

Absolwenci tego technikum są chętnie zatrudniani przez znane światowe firmy, takie jak IBM, Ericsson, Motorola, a ich nazwiska można znaleźć na prestiżowej liście „25 under 25” magazynu „Forbes”.

Styczniowe Targi Szkół Zawodowych w Meliorce / fot. archiwum szkoły

fot. Bogusław Świerczowski

PRZYBYWA MIEJSC DLA RODZICÓW Z DZIEĆMI

W ubiegłym roku w Krakowie powstały cztery nowe Kluby Rodziców z dziećmi do lat 3. Oznacza to, że aktualnie w każdej dzielnicy działa co najmniej jedno takie miejsce, a łącznie funkcjonuje ich już 50 – piętnaście z nich prowadzą organizacje pozarządowe, a 35 tzw. miejskich koordynują instytucje kultury i MOPS.

Kluby Rodziców to głównie miejsca spotkań oraz integracji rodziców z dziećmi, w szczególności z tymi w wieku do lat 3, oraz osób oczekujących na potomstwo, gdzie w przyjaznej atmosferze można dzielić się doświadczeniami, dobrymi praktykami czy też problemami związanymi z posiadaniem i wychowywaniem dzieci – mówi Marzena Paszkot, petnomocnik prezydenta Krakowa ds. rodziny.

W ofercie Klubów znajdują się także wartościowe warsztaty dla dzieci i dorosłych, spotkania z różnymi specjalistami oraz strefy zabawy, gdzie rodzice mogą spędzać czas z dziećmi pod okiem animatorów. Zadanie w całości finansowane jest ze środków Miasta, dlatego wszystkie aktywności odbywające się w Klubach są dla mieszkańców całkowicie bezpłatne. W 2025 r. z oferty skorzystało 125,5 tys. osób, dla których zorganizowano ponad 9140 zajęć.

Jeden z czterech otwartych w ubiegłym roku klubów odwiedził prezydent Krakowa Aleksander Miszański. Wizyta ta miała miejsce w Klubie Rodziców z dziećmi do lat 3 przy ul. Kapelanka 56 – to pierwsze tego typu miejsce prowadzone przez organizację pozarządową na terenie Dzielnicy VIII Dębniki i jednocześnie funkcjonujące regularnie przez 5 dni w tygodniu po 5 godzin dziennie.

W ofercie Klubów znajdują się wartościowe warsztaty dla dzieci i dorosłych oraz spotkania z różnymi specjalistami.

Wykaz wszystkich Klubów, dane kontaktowe oraz bieżące harmonogramy zajęć znajdziesz na stronie: www.kkr.krakow.pl, w zakładce: Kluby Rodziców. (red.)

RÓŻNE TWARZE KRYZYSU

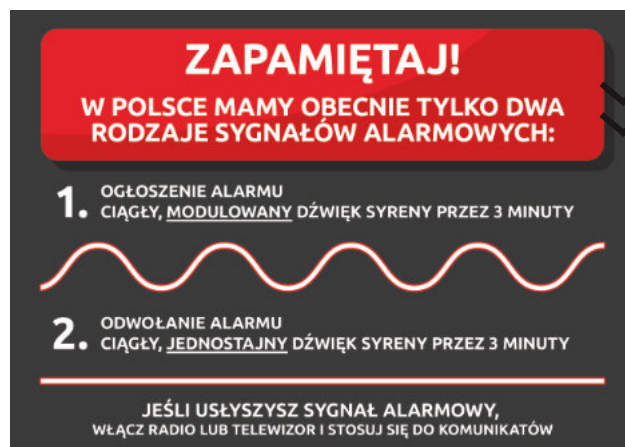
tekst: *Marcelina Kornaś*

Gdy myślimy o bezpieczeństwie i instrukcjach postępowania w kryzysie – kojarzymy je głównie z wojną.

Tymczasem wystarczy kilkugodzinna ulewa, by wystąpiły przerwy w dostawie prądu, zniszczenia czy trudności w przemieszczaniu się. Ale można – i trzeba – być gotowym na takie sytuacje.

grafika: Patrycja Falińska

Czy wiemy, jak zachować się, gdy... zabraknie prądu? Na co dzień się nad tym nie zastanawiamy. Niemal wszyscy płacimy kartą, porozumiewamy się przez internet i korzystamy z komputera. Jesteśmy przyzwyczajeni do oświetlenia elektrycznego, ogrzewania i ciepłej wody. Prognozę pogody sprawdzamy online, także w internecie czytamy wiadomości, szukamy instrukcji obsługi urządzeń. Boimy się wielkich kryzysów, a zapominamy o tych bardziej przyziemnych, które mogą wystąpić w każdej chwili.

Przygotowanie, które nie wymaga rewolucji

Możemy łatwo zadbać o bezpieczeństwo w trudnych sytuacjach, przygotowując się na nie, zanim nastąpią. Wystarczy poświęcić jedno popołudnie, by zaoszczędzić sobie paniki w chwili, gdy zagrożenie realnie się pojawi. Warto stworzyć więc plan dla siebie i swojej rodziny – np. z pomocą przystępnych wyjaśnień z poradnika rządowego, który kilka tygodni temu trafił do naszych skrzynek pocztowych. Nie jest to strategia na jeden konkretny scenariusz wydarzeń, lecz zestaw prostych działań, które pomagają zachować spokój zarówno w dużych kryzysach, jak i w przypadku codziennych awarii.

Co warto zrobić przy planowaniu?

- Ustalić z domownikami sposób kontaktu oraz miejsca i terminy spotkań na wypadek rozdzielenia i braku łączności.
- Przygotować podręczny zestaw najważniejszych przedmiotów (checklistę można znaleźć w poradniku rządowym) i niewielkie zapasy żywności i wody (na trzy dni).
- Przygotować identyfikatory z danymi kontaktowymi dla dzieci i osób starszych.

Wystarczy 30 minut, by zrobić pierwszy krok – ustalić plan, zrobić niewielkie zapasy i porozmawiać z bliskimi. To proste działania, które budują nasze poczucie bezpieczeństwa.

- Zorientować się, gdzie znajduje się najbliższe miejsce schronienia; mieć przygotowany plecak ewakuacyjny z niezbędnymi rzeczami.

Spokój i wzajemna pomoc

Oprócz tych drobnych działań warto zaplanować również te nieco bardziej angażujące. Wszyscy uczyliśmy się w szkole o pierwszej pomocy. Ale czy pamiętamy, jak jej udzielić? Trzeba odświeżyć swoje umiejętności w tym zakresie. Należy też dokonywać regularnych przeglądów samochodu i instalacji w mieszkaniu. Jeśli mamy zwierzęta, wybierzmy się do weterynarza, by je zacytować. Przygotowywanie się na trudne chwile nie jest czymś nowym. Wystarczy porozmawiać z rodzicami czy dziadkami, którzy doskonale pamiętają stan wojenny i wiedzą, jak z opanowaniem przygotować się na kryzys. Ich doświadczenia uczą, że najważniejsze są spokój i wzajemna pomoc.

Warto poświęcić chwilę, by czuć się spokojniej na co dzień. Świadomość, że wiemy, co robić, gdy nastąpi kryzys, znacznie zwiększa nasze poczucie bezpieczeństwa.

RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ

tekst: **Joanna Korta**

Pomoc społeczna oraz wsparcie rodzin i osób w trudnej sytuacji życiowej, prawa człowieka, nieodpłatna pomoc prawna i poradnictwo obywatelskie, wsparcie i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami, działania na rzecz osób w wieku emerytalnym, a także na rzecz dzieci i młodzieży – to tylko część obszarów, których będą dotyczy organizowane w tym roku przez Miasto otwarte konkursy dla organizacji pozarządowych. Ich harmonogram i wysokość środków przeznaczonych na poszczególne cele znaleźć można na stronie: ngo.krakow.pl.

Spotkanie NGO „Wspólnie do celu” w Strzelnicy na Woli
/ fot. materiały organizatora

Aktywna współpraca

W Krakowie jest zarejestrowanych blisko 5 tys. organizacji pozarządowych. Duża część z nich aktywnie współpracuje z Miastem, wspierając je w realizacji różnorodnych zadań publicznych, m.in. z zakresu pomocy społecznej, edukacji czy kultury. – To nasi partnerzy, którzy wykonują potężną i bardzo potrzebną pracę na rzecz miasta i jego mieszkańców.

Dialog z nimi pozwala nam lepiej diagnozować potrzeby różnych środowisk i reagować na nie – tłumaczy Artur Buszek, pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. NGO.

Podstawą współdziałania Miasta z przedstawicielami tzw. trzeciego sektora jest „Program współpracy Gminy Miejskiej Kraków na rok 2026 z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”. To element długofalowej strategii rozwoju miasta obejmującej rozwój społeczeństwa obywatelskiego i partycypacji społecznej poprzez zaangażowanie organizacji pozarządowych.

Dokument uchwalony przez Radę Miasta w listopadzie 2025 r. zakłada budżet w wysokości ponad 160 mln zł na działania (w tym także te wieloletnie) podejmowane przez sektor pozarządowy i administrację samorządową. Fundusze te zostaną rozdysponowane w ramach otwartych konkursów ofert, a także trybu pozakonkursowego (tzw. małych grantów z art. 19a), który obejmuje m.in. przedsięwzięcia z zakresu: ochrony zdrowia, integracji cudzoziemców, działania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz równych praw kobiet i mężczyzn, rozwój przedsiębiorczości, wsparcie rodzin i projekty rewitalizacyjne. To duże, ale niejedynie środki, które Miasto chce przekazać stowarzyszeniom i fundacjom – te mogą się ubiegać o dotacje także np. w ramach miejskich konkursów bazujących na innych ustawach, m.in. ustawie o zdrowiu.

Coraz śmieiej do Krakowa wkracza też regranting. – W wielkim skrócie chodzi o to, że Miasto w konkursie wybiera operatora – organizację, która potem rozdziela środki, kierując je do innych podmiotów, tych wykonujących już konkretne zadania. To daje większą elastyczność w działaniu i pozwala dużo rzeczy przyspieszyć – tłumaczy pełnomocnik Buszek.

Nie tylko pieniądze

Współpraca Miasta i trzeciego sektora nie kończy się na pieniądzach. Są też partnerstwa i patronaty udzielane przez Prezydenta Krakowa czy Radę Miasta Krakowa, użyczenie przestrzeni, np. w ramach pracy centrów obywatelskich czy miejskich instytucji kultury, a także praca Krakowskiej

Rady Działalności Pożytku Publicznego i siedmiu Komisji Dialogu Obywatelskiego: ds. kultury, środowiska, zdrowia, osób niepełnosprawnych, młodzieży, przeciwdziałania uzależnieniom i seniorów.

Taka ustrukturyzowana forma dialogu pozwala Miastu na kontakt z reprezentantami konkretnego środowiska i jest cenna także dla organizacji, ponieważ skraca im drogę dotarcia do osób zajmujących się daną sferą życia miasta. – W ramach Krakowskiego Forum Lokalowego zajmujemy się z kolei kwestiami najmu lokali użytkowych dla organizacji pozarządowych. Razem z Zarządem Budynków Komunalnych pracujemy nad takimi rozwiązaniami, które poprawią dostępność miejskich przestrzeni dla tego sektora – wyjaśnia pełnomocnik.

Wszystkie informacje dot. aktualnych konkursów można znaleźć na stronie ngo.krakow.pl oraz na Facebooku – na profilu [Miejski Portal NGO w Krakowie](https://www.facebook.com/MiejskiPortalNGOwKrakowie) oraz na profilu pełnomocnika Artura Buszka.

Czy wiesz, że...

27 lutego obchodzimy Światowy Dzień Organizacji Pozarządowych. Z tej okazji składamy wszystkim organizacjom pozarządowym podziękowania za ich ciężką pracę i oddanie oraz życzymy im dalszych sukcesów w realizacji misji.

W 2026 r. Miasto przeznaczy na otwarte konkursy ofert:

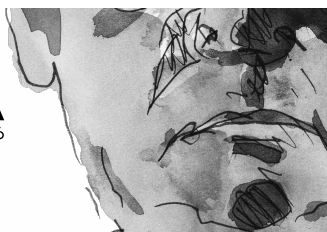
33 233 480,40 zł
ze środków Gminy Miejskiej Kraków,

273 834 zł
ze środków dzielnicowych.

INAUGURACJA ROKU ANDRZEJA WAJDY

ANDRZEJ
WAJDA
2026
Wajda

Wystawy tematyczne, przeglądy filmowe, spotkania i inne projekty artystyczne znalazły się w bogatym programie obchodów Roku Andrzeja Wajdy. Zainauguruje je już 7 marca wystawa „Taki mi się marzy dramat. Stanisław Wyspiański w interpretacjach Andrzeja Wajdy” przygotowana przez Miasto Kraków wspólnie z Muzeum Manggha w Pawilonie Wyspiańskiego.

Rok Wajdy to szczególna okazja do uhonorowania jednego z najwybitniejszych twórców polskiej i światowej kinematografii, silnie związanego z Krakowem. Miasto Kraków we współpracy z krakowskimi instytucjami kultury oraz różnymi podmiotami działającymi w sektorze kultury przygotowało szereg inicjatyw w celu upamiętnienia artysty. Kraków zawdzięcza Andrzejowi Wajdzie nie tylko znakomite przedstawienia teatralne na deskach Teatru Starego, ale również dwie okazałe budowle: Muzeum Manggha oraz Pawilon Wyspiańskiego. Twórczość Stanisława

Wyspiańskiego towarzyszyła Wajdzie przez całe życie. Na wystawie w Pawilonie Wyspiańskiego, która potrwa do 28 czerwca, znajdą się m.in. szkice Wajdy dokumentujące prace reżysera nad „Weselem”: projekty scenograficzne, sceny (zwłaszcza z udziałem Chochota) wraz z komentarzami oraz projekty przedstawiające budynek pawilonu. Także w marcu Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha zaprasza na wystawę „Wajda. W stulecie urodzin”, która poruszy wybrane aspekty z życia Wajdy, m.in. doświadczenia z czasów II wojny światowej, wpływ wojny na filmowca w pierwszej fazie jego twórczości czy fascynację malarstwem i przyjaźń z wybitnymi twórcami (Andrzej Wróblewski, Józef Czapski). Z kolei Narodowy Teatr Stary przygotował wystawę kostiumów zaprojektowanych przez Krystynę Zachwatowicz do przedstawień zrealizowanych wspólnie z Andrzejem Wajdą w Starym Teatrze w latach 1971–2004 oraz pokaz rysunków, szkiców, fotografii i plakatów z przedstawień reżysera zrealizowanych w Starym Teatrze w latach 1963–2004 w formie slideshow w oknach budynku Starego Teatru.

PIĄTA EDYCJA MIESIĄCA KRAKOWIANEK!

Miesiąc Krakowianek to miejska inicjatywa realizowana przez Urząd Miasta Krakowa, poświęcona prawom kobiet, równości oraz roli kobiet w historii i współczesnym życiu miasta. To przestrzeń dialogu, edukacji i działań kulturalnych oraz społecznych, które wzmacniają widoczność kobiet i ich doświadczeń. Program współtworzą instytucje kultury, jednostki miejskie oraz organizacje pozarządowe. W ramach Miesiąca Krakowianek zapraszamy m.in. na Medicovert Sport 3. Krakowski Bieg Kobiet, spotkania, debaty, warsztaty, działania edukacyjne, wystawy, pokazy filmowe oraz akcje społeczne i artystyczne. Szczegóły na stronie: krakowianki.krakow.pl.

„TO BARDZO BLISKO” - WYSTAWA RYSUNKU I MALARSTWA

Do końca marca w Nowohuckim Centrum Kultury (Szara i Czarna Galeria CENTRUM) Robert Bubel prezentuje swoje malarstwo i rysunek jako dwie równorzędne, autonomiczne formy wypowiedzi, połączone wspólnym doświadczeniem pamięci, obserwacji i emocji. To propozycja uważnego spotkania z obrazem – bez iluzji, bez narracyjnych podpowiedzi, w bezpośredniej relacji z materiałem malarską i rysunkową.

TRWAJĄ XVII DNI KOMEDII DELL'ARTE

W Krakowie trwają właśnie Dni Komedii dell'Arte – jedyny w Polsce festiwal poświęcony tej niezwykłej formie teatralnej. Tegoroczna edycja odbywa się pod hasłem „Komedia dostępna”. W marcu będzie można obejrzeć sztuki: „Oberża pod Złamanym Groszem”, „Schadzki weneckie”, „Białogłowy w pludrach”, „Perypetie Arlekina. Bajka dell'arte” oraz „Zan Tempesta, czyli jak się Szekspirowi podoba”. Bilety oraz szczegółowe opisy spektakli dostępne są online na stronie: dnikomedi.pl, a także stacjonarnie w kasach Teatru Praska 52 oraz Centrum Kultury Podgórze – Strefy Sokolskiej.

MISTERIA PASCHALIA 2026

Osiem dni bliskich spotkań z muzyką renesansu i baroku – pomiędzy 29 marca a 5 kwietnia w Krakowie zabrzmiały dzieła m.in. Bacha i Händla, perły włoskiego i francuskiego dziedzictwa muzycznego, a także rzadko wykonywane kompozycje z La Platy epoki kolonialnej. Program festiwalu został przygotowany przez artystyczny autorytet w dziedzinie muzyki dawnej Vincenta Dumestre'a, a interpretacji podjęły się czołowe europejskie zespoły.

Podczas najbliższej edycji festiwalu wystąpią grupy m.in. z Francji, Belgii, Włoch, Czech oraz Polski:

Le Poème Harmonique, Le Concert de la Loge, Ensemble Alkymia, Vox Luminis, Collegium Vocale 1704 i Wrocławska Orkiestra Barokowa. Bilety w aplikacji KBF: PLUS oraz na stronie: kbfbilety.krakow.pl.

foto: Alicja Rzepa / KBF

FESTIWAL KOBIEC. HEROINA. BOHATERKA 2026

W marcu ARTzona Ośrodka Kultury Norwida (os. Górali 4) zaprasza na kolejną edycję festiwalu, którego motywem przewodnim tym razem jest codzienność, czyli pozornie zwykłe, a w rzeczywistości niezwykle tło naszego życia, w którym każda osoba odgrywa jakąś rolę.

Przyjrzymy się, jak w tej przestrzeni odnajdujemy siłę, spokój i inspirację. Porozmawiamy o tym, jak regenerować się w ciszy i spokoju, jak w relacjach budować autentyczne więzi poprzez uważne słuchanie i proste gesty, a także jak dbać o siebie i innych. W ramach festiwalu zaplanowano m.in. warsztaty poświęcone relacjom, zajęcia na temat efektywnego planowania dnia czy poznawanie technik i metod na wyciszenie.

KRAKOWSKIE FORUM KULTURY DLA KRAKOWIANEK

W ramach Miesiąca Krakowianek Krakowskie Forum Kultury wraz z podległymi klubami (Kazimierz, Malwa, Olsza, Strych) przygotowało warsztaty rękodzielnicze oraz regeneracyjne – jogi i automasażu twarzy, głębokiego relaksu czy makijażu codziennego. W cyklu spotkań z muzyką ambientową i eksperymentalną wystąpi Anna Nacher z programem „Krząctwo”. Zespół Pieśni i Tańca „Krakowiacy” przygotował koncert pieśni ludowych o życiu kobiet połączony z pokazem strojów regionalnych, a Teatr Tańca „Terpsychora” – tematyczny wieczór baletowy.

Program jest dostępny na stronie: krakowskieforum.pl.

Czy wiesz, że...

Już 7 marca Klub Zgody OKKNH (Os. Słoneczne 16) zaprasza na literacki spacer po Nowej Hucie prowadzony przez krakowską przewodniczkę Annę Hojwę.

Inspiracją tego spotkania będzie wiersz Wisławy Szymborskiej „Portret kobiety”. Utwór stanie się punktem wyjścia do odkrywania dzielnicy, która – jak poetycki portret – nie daje się zamknąć w jednej interpretacji. Wstęp wolny, zapisy: krakownh.pl.

PRZEGLĄD WYDARZEŃ

15

stycznia

Noworoczne spotkanie z korpusem dyplomatycznym

Spotkania z przedstawicielami krakowskiego korpusu dyplomatycznego mają wieloletnią tradycję. Tegoroczne odbyło się w przestrzeniach Apteki Designu na Wesolej.

16

stycznia

Zbigniew Preisner laureatem Medalu „Za Mądrość i Odwagę Obywatelską”

W Sali Obrad krakowskiego magistratu wybitny kompozytor Zbigniew Preisner otrzymał z rąk prezydenta Krakowa Medal „Za Mądrość i Odwagę Obywatelską”. Medal przyznawany jest od 2006 r. decyzją jury środowiska magazynu „Kraków i Świat”.

20

stycznia

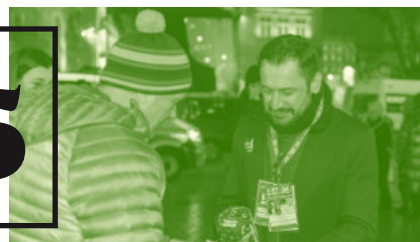

Wizyta Prezydenta Miasta w przedszkolu

Przedszkole nr 100 na os. Uroczym przeznaczone jest dla dzieci z niepełnosprawnościami. Prezydent spotkał się tam z grupą rodziców aktywnie wspierających funkcjonowanie placówki, zapoznał się też z bazą lokalową i potrzebami przedszkola.

25

stycznia

34. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy

Prezydent Krakowa zbierał datki do puszek, wystawił także na aukcje: udzielenie przez niego ślubu na Wawelu, przejażdżkę rowerową w jego towarzystwie po Krakowie oraz wyjątkowy egzemplarz najnowszej wersji gry Monopoly Kraków z prezydencką dedykacją.

08

lutego

Intel Extreme Masters Kraków 2026

Podczas Wielkiego Finału Intel Extreme Masters sześć najlepszych drużyn Counter-Strike'a rywalizowało na oczach tysięcy kibiców w TAURON Arenie Kraków oraz milionów widzów online o nagrody z puli 1 250 000 dolarów i legendarne esportowe trofeum. Prezydent Aleksander Miszański wręczył puchar zwycięzcom turnieju – Teamowi Vitality, który w wielkim finale pokonał drużynę Furii.

13

lutego

Konferencja „Odważne w nauce”

Otwarcie piątej edycji konferencji organizowanej w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha. Rozmowy w Krakowie dotyczyły odwagi w codzienności badawczej, przełamywania barier i budowania solidarności w środowisku naukowym.

SZCZEGÓLNE PLANY MIEJSCOWE

tekst: *Magdalena Bartlewicz*

Zintegrowany plan inwestycyjny jest szczególną formą planu miejscowego, uchwalaną na wniosek inwestora dla konkretnej inwestycji po zawarciu umowy urbanistycznej.

Celem ZPI jest powiązanie nowej zabudowy z realizacją infrastruktury publicznej, takiej jak np. układ komunikacyjny, tereny zielone czy obiekty użyteczności publicznej. Elementem procedury sporządzenia ZPI jest zawarcie umowy urbanistycznej między gminą a inwestorem, która określa zasady i warunki realizacji inwestycji uzupełniającej oraz innych zobowiązań stron umowy. Rada Miasta Krakowa każdorazowo decyduje, czy wyrazić zgodę na rozpoczęcie prac nad ZPI, a decyzją tą poprzedzona jest oceną zgodności planowanej inwestycji z polityką przestrzenną Miasta.

Rola Rady Miasta Krakowa

Projekty uchwał w sprawie wyrażenia bądź niewyrażenia zgody na sporządzenie ZPI są przygotowywane przez Komisję Główną. Jeśli radni podczas sesji wyrażą zgodę na prace nad planem miejscowym w takim trybie, jednym z kolejnych kroków jest wyznaczenie przedstawiciela RMK do negocjacji poprzedzających zawarcie umowy urbanistycznej – również w formie projektu uchwały, przygotowywanego przez Komisję Planowania Przestrzennego. – Warto podkreślić, że na każdym etapie zarówno wnioskodawca, RMK, jak i Prezydent mogą się wycofać z procesu sporządzania ZPI. Wyrażenie zgody na przystąpienie do opracowania planu to rozpoczęcie procesu administracyjnego. Aby ZPI został uchwalony, musi zaistnieć wiele czynników i zgód organów administracyjnych, również tych niezależnych od Urzędu Miasta Krakowa. Gmina i inwestor muszą się porozumieć co do warunków finansowych oraz co do tego, kiedy i w jakiej kolejności inwestor wykona zobowiązanie na rzecz Gminy lub lokalnej społeczności, która powinna zaakceptować przyjęte ustalenia. Te warunki spisuje się w postaci umowy notarialnej do „umowy urbanistycznej”, która jest jednym z załączników uchwały głosowanej przez radnych. Tę uchwałę Rada może tylko przyjąć lub odrzucić, nie może wносить do niej poprawek. Dlatego tak ważne

jest, aby w każdych negocjacjach aktywnie uczestniczył przedstawiciel RMK. Zazwyczaj jest to radny z okręgu wyborczego, w którym znajduje się nieruchomości, której dotyczy złożony wniosek – tłumaczy radny Grzegorz Stawowy, przewodniczący Komisji Planowania Przestrzennego.

Prace nad ZPI

Po decyzji Rady Miasta Krakowa o przystąpieniu do sporządzenia ZPI prace nad nowym planem miejscowym prowadzone są w dwóch etapach. Najpierw negocjowane są warunki umowy na potrzeby zrealizowania inwestycji uzupełniającej. Później projekt planu miejscowego

Jeśli radni podczas sesji wyrażą zgodę na prace nad planem miejscowym w takim trybie, jednym z kolejnych kroków jest wyznaczenie przedstawiciela RMK do negocjacji.

jest opiniowany i uzgadniany przez podmioty wskazane przepisami prawa (np. konserwator zabytków, sanepid) oraz staje się przedmiotem konsultacji społecznych. Zakończenie tych prac daje podstawę do przedstawienia projektu nowego planu miejscowego Radzie Miasta Krakowa. Radny Grzegorz Stawowy wskazuje na ważne elementy, które radni biorą pod uwagę przy procedowaniu ZPI: czy teren, na który jest złożony wniosek, nie był w przeszłości powodem jakiegos protestu społecznego oraz czy nowy wniosek może potencjalnie wywołać konflikty społeczne; jeśli wniosek ma zmienić obowiązujący plan miejscowy, to czy np. nie chodzi o dopuszczenie do powstania zabudowy wielorodzinnej pośród zabudowy jednorodzinnej; co do zasady radni proponują niewyrażanie zgody na przystąpienie do zmiany przeznaczenia terenów, które są zarezer-

wowane pod zieleni; radni analizują podstawowe parametry planowanej zabudowy, np. wysokość, długość elewacji, wskaźnik intensywności zabudowy, ale przede wszystkim zwracają uwagę na minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej oraz minimalną proponowaną powierzchnię zieleni lokalizowaną na gruncie rodzimym (naturalny grunt występujący w miejscu inwestycji).

Gdzie jesteśmy?

Do końca stycznia 2026 r. radni 10-krotnie wyrazili zgodę na rozpoczęcie prac nad nowym planem miejscowym w formule ZPI.

Aktualnie, na przełomie pierwszego i drugiego kwartału, planowane jest rozpoczęcie konsultacji społecznych dotyczących dwóch projektów planów miejscowych, a w pozostałych przypadkach prowadzone są negocjacje w sprawie ustalenia warunków realizacji inwestycji uzupełniających. Postępowanie w sprawie ZPI staje się coraz bardziej popularnym narzędziem polityki planistycznej gminy – tylko styczniu do RMK skierowano pięć nowych wniosków o ZPI. Przed uchwaleniem planów radni będą brali pod uwagę głos mieszkańców, których dotyczy dany ZPI.

CO? GDZIE? KIEDY?

Ważne daty w historii Wisły

1906

rok założenia klubu

1926

zdobycie po raz pierwszy
Pucharu Polski

1927

triumpf w rozgrywkach ligowych
i pierwszy tytuł mistrza Polski

1997

przejęcie klubu przez Tele-Fonikę
należącą do Bogustawa Cupiała

1999

tytuł mistrza stanowiący początek
ery, w której drużyna do 2011 r.
triumfowała w lidze osiem razy

2001

zdobycie Superpucharu Polski
i Pucharu Ligi Polskiej

2016

przejęcie klubu od Tele-Foniki
przez TS Wisła

2019

uratowanie klubu przed upadkiem
dzięki akcji przeprowadzonej
wraz z kibicami przez
Jakuba Błaszczkowskiego,
Tomasza Jażdżyńskiego
i Jarosława Królewskiego

2024

zdobycie Pucharu Polski,
piątego w historii klubu

Pierwszymi wiślackimi
reprezentantami Polski
byli Stefan Śliwa i Henryk Reyman,
którzy **14 maja 1922 r.** wystąpili
w meczu Polska – Węgry (0:3).

JUBILEUSZ WISŁY KRAKÓW

tekst: Krzysztof Kawa

Wisła Kraków, 13-krotny mistrz Polski w piłce nożnej, rozpoczęła świętowanie jubileuszu 120-lecia powstania klubu w styczniu, imprezą pod hasłem „Historia Wisły barwami tkana”, zorganizowaną przez Stowarzyszenie Historia Wisły.

Goście z Walii

Centralnym wydarzeniem obchodów 120-lecia będzie mecz, w którym zmierzą się zespoły Wisły i Wrexham AFC. Odbędzie się on 11 lipca na Synerise Arenie – Stadionie Miejskim im. Henryka Reymana w Krakowie. – Wisła Kraków istnieje od 120 lat, ponieważ zawsze opierała się na trzech filarach: historii, odwadze i kibicach – tłumaczy prezes klubu Jarosław Królewski.

– Krzys, jaki nas dotknął w 2019 r., pokazał, że nowoczesny futbol nie może funkcjonować bez zaufania i prawdziwego partnerstwa z fanami. Mecz jubileuszowy z Wrexhamem jest symboliczny. – To spotkanie dwóch klubów, które udowodniły, że nawet w najtrudniejszych momentach można się odbudować, nie tracąc swojej tożsamości – dodaje.

– Nazywamy ten mecz towarzyskim, ale na boisku z pewnością taki nie będzie, bo zawodnicy obu drużyn potraktują tę potyczkę bardzo prestiżowo i będą walczyć o zwycięstwo – dodaje Peter Moore, przed laty piłkarz Wrexhamu, a od czerwca ubiegłego roku jeden ze współwłaścicieli Wisły.

Jubileuszowy herb

Wisła zaprezentowała swój herb zaprojektowany specjalnie na okazję jubileuszu. Będzie on używany przez cały rok 2026. Projekt nawiązuje do pierwszego herbu z 1911 r., co ma symbolizować

zasadniczą ideę: to wciąż ten sam klub, tylko bogatszy o doświadczenie 120 lat historii. Biała gwiazda na czerwonym tle powróciła w niemal pierwotnej proporcji i geometrii, natomiast centralnym motywem w górnej części stał się diament w koronie z linią przypominającą falę, nawiązującą do Wisły – królewskiej rzeki, od której klub wzięł nazwę i tożsamość. Dolna część herbu została domknięta wieńcem laurowym, symbolem zwycięstwa i honoru.

Ciekawostki jubileuszu z 1921 r.

W 1921 r. Wisła świętowała jubileusz 15-lecia powstania klubu. Nie miała jednak swojego stadionu, dlatego skorzystała z uprzejmości Cracovii. W ramach obchodów rozegrano mecz z Czarnymi Lwów 3:0, zaprezentowały się też rezerwy Wisły i Cracovii (2:2), a głównym punktem programu tamtego jubileuszu były derby z udziałem pierwszych drużyn, zakończone remisem 1:1. Pozostałymi elementami obchodów były nabożeństwo w Kościele oo. Kapucynów, zebranie delegatów TS Wisła oraz kolacja i raut z tańcami w kasynie oficerskim przy ul. Zybkiewicza.

„Nikt nie wymaga od was samych zwycięstw. Czasem i przegrać przychodzi. Ale każdy ma prawo żądać od was ambitnej i nieustępliwej walki. Nie dopuście do tego, aby ludzie uznali was za niegodnych... podania ręki.”

To słowa legendarnego kapitana Wisły Henryka Reymana, wypowiedziane 3 maja 1925 r. do kolegów z drużyny podczas przerwy w derbowym meczu z Cracovią.

Wisła przegrywała wówczas 1:5, mecz zakończył się remisem 5:5.

CO? GDZIE? KIEDY?

Ważne daty w historii Cracovii

- 1906**
rok założenia klubu
- 1921**
pierwszy tytuł mistrza Polski w piłce nożnej
- 2002**
nowa era zapoczątkowana przez prof. Janusza Filipiaka, najpierw jako sponsora, a następnie większościowego akcjonariusza po przejściu klubu przez należącą do niego spółkę Comarch
- 2010**
zakończenie budowy nowoczesnego stadionu przy ul. Kałuży, mieszczącego ponad 14 tys. widzów
- 2020**
zdobycie Pucharu Polski i Superpucharu Polski
- 2021**
otwarcie nowoczesnego ośrodka Cracovia Training Center w Rącznej, które wpisało się w obchody 115-lecia klubu
- 2025**
najnowszy rozdział historii Cracovii zapoczątkowany przejściem spółki piłkarskiej przez Amerykanina Roberta Płatka i Elżbietę Filipiak

fot. archiwum KS Cracovia

120 LAT TEMU POWSTAŁA CRACOVIA

tekst: Krzysztof Kawa

Cracovia ma piękną tradycję, sięgającą roku 1906. W ciągu 120 lat klub zdobył pięć tytułów mistrza Polski – po raz pierwszy „Pasy” triumfowały w 1921 r. Do największych sukcesów Cracovii ostatnich lat należy zdobycie Pucharu Polski, a następnie Superpucharu w 2020 r.

Inauguracja roku jubileuszowego odbyła się 1 stycznia w samo południe, gdy na Stadionie Miejskim im. Józefa Piłsudskiego został rozegrany Trening Noworoczny. Spotkanie przy ul. Kałuży symbolicznie utworzył związany z Cracovią od ponad pół wieku piłkarz i trener Andrzej Mikołajczyk, wykonując pierwsze kopnięcie piłki.

Tradycyjny mecz pomiędzy pierwszą i drugą drużyną „Pasów”, dopingowanymi przez grupę ponad 4 tys. kibiców, zakończył się wynikiem 10:6. Zawodnicy pierwszej drużyny wystąpili w stylizowanych koszulkach retro, a drugiej – w błękitnych strojach z białym poprzecznym pasem. To także ukłon w stronę tradycji, gdyż tak wyglądały pierwsze koszulki drużyny Cracovii w 1906 r. Po fuzji rok później z innym krakowskim klubem, noszącym nazwę Biało-Czerwoni, zostały one zastąpione przez koszulki w paski.

Derby, które dały tytuł mistrza

Bogatą historię klubu w dużej mierze tworzyły mecze z sąsiadką z drugiej strony Błoń. Licząc także mniej oficjalne spotkania, było ich ponad dwieście, a do najbardziej pamiętnych w historii „Pasów” należy potyczka z 1948 r. na stadionie Garbarni, która decydowała o tytule mistrza Polski. W obecności 20 tys. widzów Cracovia wygrała wówczas 3:1.

Kronikarze odnotowują, że pierwszy w historii mecz derbowy, zakończony remisem 1:1, odbył się 20 września 1908 r. (choć z przekazów ustnych wynikało, że grano już dwa lata wcześniej). Z kolei w pierwszym pojedynku w wolnej Polsce, który odbył się 20 lipca 1919 r., „Biała Gwiazda” zwyciężyła 3:1. Wtedy jeszcze derbów nie nazywano „świętą wojną”, gdyż ten termin, po raz pierwszy użyty przez Ludwika

Gintela, wszedł do obiegu w połowie lat 20. ubiegłego wieku. Obrońca Cracovii, wychodząc z szatni, miał rzucić do kolegów: „No, to chodźmy, panowie, na tę naszą świętą wojnę”.

Nie tylko piłka nożna

Przez lata Cracovia prowadziła działalność kilkunastu sekcji, w których trenowano różne dyscypliny sportu – jedne przetrwały aż do dziś, inne uległy likwidacji. Po przekazaniu piłki nożnej i hokeja na lodzie do spółki akcyjnej, funkcjonowanie części z nich zapewniało Stowarzyszenie KS Cracovia 1906. Obecnie prowadzi ono sekcje koszykówki i hokeja na lodzie kobiet.

Największe sukcesy klub osiągał dzięki hokeistom. Cracovia to 12-krotny mistrz Polski w tej dyscyplinie. „Pasy” dołożyły też do swojej kolekcji trzy Puchary Polski, a w marcu 2022 r. zespół Comarch Cracovii wywalczył Puchar Kontynentalny, co jest największym osiągnięciem w historii tej dyscypliny w Polsce.

foto. Bogusław Świerczowski

– *To se pon kup i będziesz mio!...*
 – *W zęby! Poneś mi jo zaharapczy!...*
 – *A pon mi nie wyrwał misionc tymu rysioka?...*

Takie rozmowy można było przed stu laty usłyszeć nie na Podgórzu, nie na Zwierzyńcu, ale na Rynku Głównym – i to w niedzielny poranek! Dowiadujemy się o tym z „Kuryera Krakowskiego”, ukazującego się na początku XX stulecia. Pismo jakoś nie zdobyło czytelników i w konsekwencji niedługo funkcjonowało. Dziś jest cennym źródłem informacji, bowiem dużo miejsca poświęcało sprawom miejskim, które umykały „poważnym” gazetom.

Giełda na Rynku Głównym

Dzięki tej zalecie „Kuryera” dowiadujemy się, że na Rynku Głównym w niedzielę, we wczesnych godzinach porannych – „kiedy Linia A–B i C–D nie przystoiła się jeszcze w szeleszczące jedwabie damy, a w kościołach grono wiernych tworzyła dopiero szara brać robotnicza, a na Rynku pod wieżą ratuszową, tam gdzie przez cały tydzień rozsiadają się śmietanczarki, ruch i gwar niedooperowania”. Funkcjonowała tam bowiem gołębiarska giełda. Autor felietonu (a był nim prawdopodobnie Konstanty Krumłowski, bystry i trochę złośliwy obserwator) tak przedstawiał giełdę oraz jej funkcjonowanie: „Gdzie zwykle stoją kosze z jajami, z masłem i stągiewki pełne chrzczonego, czy niechrzczonego mleka, tam teraz rozsiadły się klatki z gołębiami, które wesołem [!] gruchaniem napętniają powietrze. Barwne mrowi-

ska! Białe sukmany włościańskie, wszystkie możliwe kolory surdutów panów z przedmieść i miasta, przewijające się jak [w] kalejdoskopie, skórą kameleona oblekają ten obrazek... Gwar rośnie. Słychać głośne krytyki wystawionych na »sprzedaj« gołębi, zawzięte targi, gwałtowne zakłęcia, ciche uwagi...”

Rysie karpackie na przedmieściach

W centrum miasta raczej nikt nie hodował wtedy gołębi. Natomiast na przedmieściach wręcz roiło się od „gołębiarzy”. Także bardziej odległe od Krakowa podmiejskie wsie, takie jak Wola Justowska czy Bronowice, miały opinię gołębiarskich. Hodowano przeważnie rasy polskie. Największą popularnością cieszyły się rysie karpackie oraz perłówki. Bardziej ambitni hodowcy „przez krzyżowanie ras” starali się stworzyć nowe odmiany, jeszcze piękniej, jeszcze barwniej opierzone. Krakowska prasa z początku XX stulecia donosiła, „że gołębie nasze bezwarunkowo mają swą wartość, najlepszym dowodem są te złote i srebrne medale, jakie chodowcy [!] ich otrzymują na zagranicznych, specjalnie zaś na pruskich wystawach drobiu i ptactwa”.

foto. Bogusław Świerczowski

„GOŁĘBIORZE”, CZYLI GIEŁDA GOŁĘBIA POD RATUSZOWĄ WIEŻĄ

tekst: Michał Koziół

– *Ociec, co za tego ciaracha?*
 – *Korune panie...*
 – *Idźcie, idźcie! »nie zgrzędzilibyście« takie bajdy! Toż za co?*
 – *A no panie, zwirz tęgi, przykładno jucho do rozplodu, ślipia czyste, kieby mojo Maryś jak się umyje do kościoła...*
 – *Trzy »szuby« dom!*
Kazik targuje się dalej zawzięcie, a tymczasem w drugiej grupce zakipiało.
 – *Antyk, panie święty, jo ci czwarty dzień szukom za mojom perłówkom, a tu ci ją Felek na giełde wynosi...*
 – *O! Bestya Felek nie darmo swojemi rysiakami gania!*
 – *Panie Feliks, a skąd to pon ma te perłówke?*
 – *Z powietrze! Przyszło, to i mom!...*
 – *Bo ona mi przecik strasnie do mojej podobno.*

Kalendarium krakowskie

25

LUTEGO
1903

„Prof. W. Lutosławski wyjeżdża dziś w towarzystwie pani Eleusis do Lwowa, gdzie będzie miał wykład o »Królu Duchu« oraz o innych rzeczach”.

02

MARCA
1945

„Polskie Radio gości kpt. St. Marcza, uwolnionego z Oflagu IIC w Woldenbergu, który wygłosi przemówienie do oficerów polskich, pozostających jeszcze w niewoli niemieckiej”.

28

LUTEGO
1903

„Patrol wojskowy spłoszył wczoraj trzech murarzy, którzy z lasku, otaczającego fort na kopcu Kościuszki, wycinali drzewka na sporządzenie siekierok emausowych. Jednego z nich aresztowano, dwóch uciekło”.

05

MARCA
1903

„Dziś, w miejsce zapowiedzianego dramatu Wyspiańskiego pt. »Wyzwolenie«, graną będzie farsa pt. »Panna służąca«. Przyczyną zmiany jest forsowna rola Konrada, której p. Mielewski przez trzy dni z rzędu grać nie jest w możności”.

 Kraków

3. KRAKOWSKI BIEG KOBIET

8 MARCA 2026

krakowiarki

BIEG DLA KAŻDEJ KOBIETY!
5 LUB 10 KM

ZIS.KRAKOW.PL

ORGANIZATOR

SPONSOR TYTULARNY

SPONSOR TECHNICZNY

SPONSORZY

OSHEE

KINGA
- PREMIUM BEVERAGES -

PARTNERZY

GARMIN.

Sprawdź nową stronę i bądź na bieżąco! wdobrymkierunku.krakow.pl

realizacja
strategicznych
projektów

mapa
inwestycji

informacje
o finansach
miasta

obalamy
mity

bieżące zmiany
zachodzące
w Krakowie

rezultaty spotkań
w ramach ławek
dialogu

*„Zależy nam na pełnej przejrzystości działań miasta.
Dlatego zachęcam mieszkańców do odwiedzania strony
wdobrymkierunku.krakow.pl”*

Aleksander Miszalski, Prezydent Miasta Krakowa

